

Mezzosopranistka **Anja Zemljarič** je svojo glasbeno pot začela v Glasbeni šoli Nova Gorica in nadaljevala kot pianistka na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana v razredu Sijavuša Gadžijeva. Tam se je začela ukvarjati tudi s petjem v razredu Tatjane Vasle, lansko leto pa je zaključila magistrski študij petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu izr. prof. Barbare Jernejčič Fürst. Na različnih državnih in mednarodnih tekmovanjih je prejela zlata priznanja in nagrade, sodelovala je z veliko zbori in orkestri kot solistka in članica komornih zasedb. Bila je tudi članica vokalno-instrumentalne skupine Ridiamo. Trenutno je zaposlena kot pevka v opernem zboru SNG Opera in balet Ljubljana. Leta 2019 je sodelovala v projektu Mini opere, kjer je kot solistka nastopila v mini operi *Anatomija misli* Mateja Kastelica in *Uspavanki v sobi brez oken* Federice Lo Pinto. Leta 2020 je nastopila v operi *Julija* Aleša Makovca v vlogi Luize Pesjakove, lani pa v vlogi Stare dame v Bernsteinovi opereti *Kandid*. Koncertno je nastopila tudi v vlogi Cherubina v Mozartovi *Figarovi svatbi* in kot Berta v Rossinijevem *Seviljskem brivcu*. Letos je kot solistka nastopila tudi v SNG Opera in balet Ljubljana v vlogi Ravane v novi operi Roka Goloba *The Sound* in kot Siebel v Gounodovem *Faustu*. Leta 2021 je prejela Prešernovo nagrado Akademije za glasbo za izjemne umetniške dosežke.

Gašper Vuga je z učenjem klavirja pričel na Glasbeni šoli Nova Gorica ter ga nadaljeval na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana pri prof. Sijavušu Gadžijevu. Poleg klavirja je obiskoval tudi teoretski oddelek. Leta 2013 je z odliko maturiral. Med študijem je kot pianist javno sodeloval kot korepetitor na koncertih študentov Akademije za glasbo v Ljubljani (zborovodja Meta Praček, kitarist Natko Štiglič, harmonikaš Daniel Šimek). Z mezzosopranistko Anjo Zemljarič sodeluje že od srednješolskih let. Skupaj sta nastopila na različnih prireditvah in festivalih (na dobrodelnem koncertu Goriška dlan in koncertu opernih arij v sklopu festivala Glasbeno poletje na Vogrskem). V letu 2020 sta prvič nastopila z večerom samospbevov na festivalu sodobne glasbe Kogojevi dnevi. Poleti 2021 sta se ponovno odzvala na vabilo organizatorjev festivala in izvedla koncert, kjer sta tudi krstno izvedla dva samosppeva skladatelja Tineta Beca. Poleg tega sta se lansko leto udeležila tudi tekmovanja ArsSongOpus ter izvedla samostojni večer samospbevov v sklopu festivala Solo e da Camera v stari Ljubljani. V letošnjem letu sta k sodelovanju povabila tudi odlično sopranistko Polono Pavlin Kante, s katero sta skupaj izvedla večer samospbevov in duetov v sklopu festivala Glasba z vrtov sv. Frančiška.

Pripravila in uredila **Tisa Mrhar**

ANJA ZEMLJARIČ – mezzosopran
GAŠPER VUGA – klavir

Petek, 16. septembra 2022, ob 20.30
Cerkev Marijinega vnebovzvetja, Kanal

PROSVETNO DRUŠTVO "SOČA" KANAL

KOGOJEVI DNEVI 2022

Program:

Robert Schumann: **Frauenliebe und -leben, op. 42**
(1810–1856) (Adelbert von Chamisso)
Seit ich ihn gesehen
Er, der Herrlichste von Allen
Ich kann's nicht fassen, nicht glauben
Du Ring an meinem Finger
Helft mir, ihr Schwestern
Süßer Freund, du blickst mich
verwundert an
An meinem Herzen, an meiner Brust
Nun hast du mir den ersten Schmerz
getan

*** odmor ***

Marij Kogoj: **Jaz se te bom spomnila**
(1882–1956) **Zvečer**
Gazela

Benjamin Britten: **A Charm of Lullabies, op. 41**
(1913–1976) *A Cradle Song* (William Blake)
A Highland Balou (Robert Burns)
Sephestia's Lullaby (Robert Greene)
A Charm (Thomas Randolph)
The Nurse's Song (John Phillip)

Samospev, uglasbitev pesniškega besedila za solistični glas in klavir, se je kot glasbena zvrst oblikoval na prehodu iz 18. v 19. stoletje. V obdobju romantike pride v okviru te zvrsti do pomembnih premikov – skladatelji svoj navdih črpajo iz poezije najpomembnejših takratnih pesnikov in prav ta neposredno vpliva tudi na oblikovanje glasbenega stavka. Obenem se začne instrumentalna spremljava klavirja v samospevu vse bolj osamosvajati, zaradi česar se osvobaja gole spremljevalne funkcije pevske linije. Samospev, ki je bil na začetku utesnjen v meščanske domove, se začne počasi pojavljati tudi na koncertnih odrih in kmalu te glasbene miniature ustvarjajo vsi pomembnejši skladatelji 19. stoletja – Franz Schubert, Felix Mendelssohn Bartholdy, Johannes Brahms in tudi **Robert Schumann** (1810–1856).

Roberta Schumanna prištevamo med najpomembnejše skladatelje obdobja romantike. Ustvaril je obsežen opus klavirskih del in komorne glasbe, napisal je več simfonij, opero in oratorij, posvečal pa se je tudi vokalni glasbi. Poleg zborovske glasbe je napisal kar 250 samospevov. Te je pogosto povezoval v cikle, ki združujejo več sorodnih pesmi, v katerih nastopa isti protagonist. Posamične skladbe so v ciklu dodatno povezane v kompozicijsko-tehničnem smislu, saj se samospevi tekoče prelivajo drug v drugega brez večjih prekinitev, združuje pa jih tudi načrtovana raba tonaliteta in drugih glasbenih sredstev. Leta 1840 je bilo za Roberta Schumanna še posebej plodovito. V njem je ustvaril kar štiri znamenite cikle samospevov – dva cikla z naslovom *Liederkreis* (op. 24 in op. 39), cikel *Dichterliebe* (*Pesnikova ljubezen*) in cikel *Frauenliebe und -leben* (*Ljubezni in življenje ženske*). V slednjem je Schumann uglasbil osem pesmi nemškega pesnika in botanista Adelberta von Chamissa, v katerih dekle pripoveduje ljubezensko zgodbo med njo in njenim izbrancem. Pred nami se tako v značilnem glasbenem slogu romantike izriše ljubezensko razmerje od prvega srečanja do ženinove smrti. Na Schumannovo odločitev za uglasbitev Chamisseve poezije je verjetno vplivalo njegovo osebno življenje, kajti prav leta 1840 se je Schumann končno lahko poročil s svojo izbranko Clara Wieck.

Zvrst samospeva se je v 19. stoletju počasi širila izven okvirov nemške ustvarjalnosti in se razlila po celotnem evropskem prostoru od britanskega otočja do Rusije. Izrazna moč solističnega pevskega glaslu s spremljavo klavirja je očarala tudi mnoge slovenske skladatelje iz obdobja romantike. Iz njihove tradicije je na začetku 20. stoletja izšel tudi tržaški skladatelj **Marij Kogoj** (1892–1956), ki ga danes izpostavljamo kot vodilnega slovenskega ekspresionista. Marij Kogoj se je posvečal zborom, klavirski literaturi, komorni in simfonični glasbi, glasbenemu gledališču pa tudi samospevom. Slednje je ustvarjal predvsem v svojem zgodnjem ustvarjalnem obdobju, nato se je tej zvrsti posvečal vedno manj. Večino svojega časa

je namreč namenil pisanju opere *Črne maske*, nekaj let po tem pa je žal njegovo ustvarjalnost prežgodaj prekinila duševna bolezen.

Svojo prvo zbirko samospevov *Troje solospjevov* je Kogoj izdal v samozaložbi leta 1919 na Dunaju. Samospevi iz te zbirke so še vedno zarisani v okvirih tonalnosti, linija solističnega glaslu je preprosta, a v klavirsko spremljavo Kogoj že vključuje tudi nekatere nove kompozicijske prijeme. Spogledljiv samospev *Jaz se te bom spomnila* tako učinkovito nadaljuje tradicijo poznoromantičnega idioma, hkrati pa že vključuje določene ekspresionistične poteze.

Dve leti po tem je Kogojevo naslednjo zbirko *Samospevi* izdala založba Glasbene matice. Samospevi v njej so že bolj ekspresionistično obarvani in v njih se že nakazuje skladateljev poznejši slog. Iz te zbirke sta vzeta tudi samospeva *Zvečer* in *Gazela*. V njih se Kogoj poslužuje melizmov, spletenih iz večjih intervalov, a pri tem se še vedno ne odpove spevnosti pevskega glaslu in lahkotnosti glasbene teksture.

Benjamin Britten (1913–1976), v opusu katerega najdemo tako orkestrska dela kot komorno glasbo, je sicer prepoznaven tudi po svoji vokalni glasbi, še posebej operah, s katerimi je uspel v Angliji ponovno obuditi operno kulturo. Koncert bo zaključilo njegovih pet samospevov iz opusa 41. Ta cikel samospevov z naslovom *A Charm of Lullabies* je Britten izdal leta 1947 in ga posvetil mezzosopranistki Nancy Evans. V njem je skladatelj uglasbil besedila pesnikov iz 16., 17. in 18. stoletja, ki pa so v nasprotju z nežnim naslovom zbirke na trenutke skorajda strašljiva. Poleg tega lahko v njih jasno zaznamo, na kakšen način je Britten, ki je ustvarjal v 20. stoletju, v svojem glasbenem jeziku uspešno združeval tradicionalne vplive in sodobne kompozicijske prijeme. V prvem, uvodnem samospevu, *A Cradle Song*, glas starša nad tekočo klavirsko spremljavo nagovarja otroka, naj čimprej zaspi. Drugemu, skorajda slovesnemu samospevu *A Highland Balou* v škotskem jeziku, sledi *Sephestia's Lullaby*, razgibana uglasbitev pesmi Roberta Greena. V četrtem samospevu, *A Charm*, lahko nato slišimo, kako starš grozi otroku, kaj vse ga bo doletelo, če ne bo kmalu zaspal. Cikel samospevov pa se zaključuje z nežnejšo uspavanko *A Charm of Lullabies*.